

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Breviario Concionatorio, Strenæ, Fidelis Prophetissa Concionibus de B. M. Virgine serviens, Conciones Occurrentes & Funebres

Tylkowski, Wojciech

Oliva, 1686

Caput V. Beatam dicit Mariam mundus universus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51821)

lorum. Et ipsa Virgo lib. 6. cap. 10. dixit. Nullus ita alienatus est à Deo nisi omnino fuerit maledictus, qui si me invocaverit non revertatur ad Deum & habebit misericordiam.

Quod ipsum *pelbartus Stella lib. 12. profecutus part. 2. art. 1.* Servire B. Mariæ, devoteque & debite eam venerari, est certissimum, & securum signum salutis æternæ. Idem docet *Joannes Rusbrochius lib. 2. spir. nupt. cap. 77.* Hanc Sacratissimam Virginem quisquis imitatur; quidquid virtutibus contrarium est, superat, & ad illud pertingit regnum, ubi cum Filio suo in omnem regnat æternitatem. Verum & totius Græcæ Ecclesiæ in *Mensis 16. Mart.* idem fuit sensus. Illuc jure unusquisque contendit, ubi securam salutis suæ fiduciam habet: ac certe ubi simile nobis refugium patet, seu apud te Domina, quæ es Protectrix animarum nostrarum? Quia ut *ibidem 21. Martij*, carnem Filij tui, & virgam virtutis adepti, per eam inimicorum nostrorum fastum prosterimus, quotquot te ferio amantes contentione indefinente laudamus, & te Inventrice dignâ sese ac rerum omnium Administrâ utitur Deus, esque pà voce omnium te laudantium Salus æterna.

Illam ergo precemur cum *Joseph Confess. 22. Martij ibid.* Honore venerando dignum est puerperium tuum, ex quo ipse prodijt Deus, quem intercessione tuâ permovere, ut omnes indubitâ fide te colentes, ab inferorum horrendo supplicio præstet immunes. Neesse tamen est esse memorem moniti dati à *S. Bonav. tom. 7. Epist. que continet 25. memorabilia memor. 3.* Ut tua devotio sit illi accepta, & reverentia grata; ipsius puritatem & munditiam omni virtute, mente & corpore illibatè in te ipso servando, toto conatu nitaris, humilitatis & mansuetudinis ejus vestigia imitari.

C A P U T V.

Beatam dicit Mariam mundus universus.

1. Quia cadentem mundum sustinet.

Cadentis mundi Erectricem, vocavit *S. Joseph. Confess. in Mensis 2. Jan. 44. 5.* Quia ut *Jdiota* dixit. Per ipsam, in ipsa, & cum ipsa, & ab ipsa habet mundus & habiturus est omne bonum.

Neque

Neque sine gravi ratione asseruit *Novarinus in Umbra Virginis num: 553.* Quod non corruat mundo Virgini debet, quæ nunquam corruit. Et *Menæa 15. Martij.* Tu es sola totius mundi notela. *Galatinus lib. 2. c. 4. de arcanis.* Mundus ipse ob nostras pravas actiones nullo pacto consistere posset, nisi ipsa gloriosa Virgo eum sua misericordiâ & clementiâ pro nobis orando sustineret. *Mauritius de Villa probata serm. 27.* Sicut pisces non possunt vivere sine aqua, ita nos malè haberemus sine Bmæ Virginis gratia. *S. Antoninus p. 1. lit. 14. cap. 4. parag. 4.* Ut hæc inferiora variantur secundum motum lunæ, ita suis Maria meritis & precibus sustentat mundum, & quasi regit, undè mundi Regina dicitur. *Leo Imp: orat. 2. de Assumpt.* Illa est Anchora quæ totum mundum continet & servat. Et rursus *Joseph Conf. ibid. 13. Junij.* Salve omnium omninò mortalium Conservatio, atque Tutela, Illustrissimorum item Martyrum Coronamentum planè Divinum. Et adhuc *ibid.* Tu Adami Tabernaculum humi procumbens restituisisti in integrum. *S. Ephrem orat: de B.V.* Per te reconciliati sumus Christo Deo meo, Filio tuo, Tu captivorum Redemptio, tu omnium Salus, ave Pax, Gaudium & Salus totius mundi: ave Mediatrix gloriosissima; ave universi terrarum orbis Auxiliatrix.

Sed jam per tot testimonia fatigatis auribus data quiete oculos animosquè illà visione recreemus, quæ olim *sancto Ordinis Prædicatorum Fundatori* exhibita. Videbatur jam in exitium mundus ruere, atque ad ultimam omninò ruinam disponi, cum *Fridericus 2dus Imp.* nihil non ageret, ut sedem Pontificis Romani protereret, à qua se jam *Orientalis Ecclesia* alienaverat, *Saladinus* in *Syria* exercitus Christianos proffigaverat. Tum vidit iratum humano generi Christum *S. Dominicus* fulmina veluti intentantem, sed *SSmæ Virginis* eundem mitigatum precibus, & effectus placationis fuit. *Albigensium hæresis* cum alijs pluribus protrita, *Prussia, Lithvania, Livonia* cum alijs finitimis Provincijs lumine fidei illustratæ: *Mahometani* ex *Hispania* ejecti, plurimæ in *Africa* urbes, & *Insulæ* ab *Europæ Principibus* occupatæ.

Potest huc afferri, quod de Virgine dixit *Petrus Damianus serm. 1. in Nativ. Virg.* Hæc est quam decet Matrem & Regeneratricem cognominari. Quod quasi explicari potest verbis *S. Anselmi lib. de Orat.* Per illam elementa renovantur, homines salvantur, & Angeli redintegrantur. Et siquidem juxta *S. Richard. à S. Laur. lib. 10.* data est Angelis in restaurationem, sed non solis. *Anton. de Padua expos. myst. in Eccles. cap. 24.* Nota quod dicitur *Maria Columna*, quia nostram fragilitatem sustentat. *Bed. tom. 7. sermone de S. Maria.* Mundus deletus esset, nisi per preces *S. Mariæ* sustineretur.

Scribit *Frater Theodoricus de Apoldia in vita S. Dominici lib. 1. cap. 12.* Fuisse duodecim Abbates *Cisterciensium* ad prædicandum contra *Albigenses* missos, ex his unus interrogavit mortuum quem resuscitaverat, quid vidisset in altera vita. Respondit.

spondit. Vidi Dominam nostram Mariam tribus diebus continuis flexis genibus corā Filio suo pro populo suo deprecantem. Exprobrabat Filius beneficia, quæ contulit in mundum, accusabat maleficia quæ recepit. Tum Mater Bone Fili non pro illorum malitia, sed pro mansuetudine tua agas, & tandem victus Maternis precibus Christus dixit. Ut vis ita faciam adhuc clementer cum hominibus, mittam eis Prædicatores qui eos ad agendam pænitentiam hortentur; & tum excitatus est ordo S. Dominici.

Ita certè est ut dixit *Zach. Christop. serm. de Assumpt. B. V. Virgo Securitas, & Abscessio à turbine iræ Dei fulgurantis, & à pluvia, & à grandine iustarum Dei indignationum.* Bernardus adductus à *S. Bonav. Spec. cap. 3.* Tolle corpus hoc solare quod illuminat mundum, ubi dies? Tolle Mariam hanc maris stellam, quid nisi caligo involuens, umbra mortis, ac densissimæ tenebræ relinquuntur, & omnia meorum nihil. Sed ad hoc ipsum facit quod legitur *Vita Beate Veronicæ de Binasco Virginis Libri 3ij cap. 3.* De cognitis ab ea peccatis hominum ac præcipuè Sacerdotum.

Virgini Veronicæ raptu potitæ sæpe numero Christus ostendit, quæ impij mortales admitterent crimina, quibus Divina bonitas ad iram concitatur. Aiebat verò Christus Veronicæ: Attendito Filia mea, quantis sceleribus in me peccent Sacerdotes mei, qui deinde omni veneratione posthabita, infrunita fronte ad altare meum accedunt, Divinam oblaturi Hostiam. Considerato quoque Filia mea, quantâ erga illos utor patientiâ. Ego ipse Christianos meos patientissimè suffero, qui polluto corde, & immundis labijs, & manibus me sub Sacramento contingunt; talibus profectò impij sceleribus apertâ terrâ deglutiri promerentur. Expecto autem illos patienter, apertisque misericordiæ visceribus, ut emendati ad me redeant; quod si eos non pœnituerit, fiet illis iudicium sine misericordia. Quamobrem et atque eos, qui mihi puro corde famulantur ad lacrimas excito, utq; assiduas coram me preces effundant, pro quibusvis à via veritatis errantibus, ac præsertim pro sceleratis Christianis meis, spiritu meo suadente, perhortor. *Cap. 4. De ostensis partibus damnatorum.*

Superùm Regna tenens Veronica, à Christo Deo immortalī quem tunc Angelorum circumdabat chorus ad tetros inferorum carceres ducitur. Vidit autem Christo duce damnatorum loca plurima. Primus quidem profunda nimis voragine horrendus erat. Dixit verò Dominus Virginem allocutus. Hic est Principum & Dominorum, qui æternis addicti fuerunt supplicijs locus infelix: quod sequitur antrū est nobilium, eorumvè, qui superbiâ tumentes, æterna bona contempserunt. Tertius quem conspicis locus est, ubi Faneratorum animæ cruciantur, quorum tam magnus ibi numerus videbatur, quot esse homines in univèrsa terra minimè Veronica arbitra-

arbitrabatur. His proximior erat pauperum carcer, erantque cœteris pauciores. Tum antrum immane vidit, ubi Religiosorum animæ durioribus affligebantur tormentis. Dixit autem Christus, Hi sunt, Filia mea, qui Religionum Divinos mores professi, propriæ salutis deinceps immemores mihi plurimum adversati fuere. Ist hæc memorans Salvator, tristes vultus præseferbat ac terrificos, Angeli quoque tristes admodum facies ostendebant. Multa iudem tormentorum loca perlustravit Veronica inexcogitatæ turpitudinis, variaque poenarum genera pro varijs inflictæ sceleribus. Eorum miseriam & infelicitati accedebat, quod crudelissimorum dæmonum operâ sæva tormenta subirent. Enimverò cum animam quampiam fuisset intuita quæ veluti vasë bullientis aquæ oclusa torquebatur, dixit Dominus: Hæc anima fuit Sanctimonialis illius infelicis, quam aliquando dignovisti, talia tantavè patitur pro murmuris crimine, proquæ positis ejus maleficio inter Sorores litibus, ac præcipuè quod in Superiores linguam laxaverit, noluit verò miserabilis fœmina ea scelera Confessionis Sacramento delere, quocirca impœnitens obiit. *Cap. 5. De Offensa horribili facie Christi flagella mundo comminantis.*

Quo die festa D. Thomæ Apostoli celebrantur spiritum ad superos relaxans Veronica, vidit Christum alto sedentem folio, cujus iratis vultibus quæque contremiscere videbantur: audivit quoque Dominum Majestatis dira nimis flagella mundo comminantem propter innumera scelera undique ab impijs perpetrata mortalibus; ac pia Mater Mundi Regina Filium Deum in hæc verba precabatur. Noli quæso, Fili mi tantis humanum genus atterere supplicijs, parce peccantibus, miserere delinquentibus, tu qui misereri eligis potius quàm irasci. Cui Filius. Satis superquæ Genitrix piensissima præstolatus sum si fortè scelera defererent homines: jam amplius eos sustinere nequeo, quoniam in deteriora crimina quotidie dilabuntur, nullo timore, nullo è rubore à vijs suis pessimis divertunt, inspice Mater quantis me ad iracundiam provocant, dimitte jam me ut irascatur furor meus & deleam eos de terra. Tum Mater pleraque signa pietatis dabat Deum Filium rogans ut humano generi miseretur. Stabat immota mente Deus, neque iratus Matris precibus flectebatur. Denique pia Mater talia obsecrans peroravit. Volo, Fili mi ist hæc flagella te continere ad usque anni tempus dilapsum, quo Mortales impietates suas missas facere queant, & ad te Deum converti. Annuit Filius Genitrici, cujus votis satis semper facere consuevit, dixitque. Ego per anni decursum nedum multos per annos humani generis compatiar sceleribus, tuis precibus tuæ pietate flagellis parcens. Et placatus factus est Dominus à malignitate quam dixit facere mortalibus. Post hæc Veronica tremebunda ad corporeos usus regressa est, asserens Christi & Matris ultrò citroque loquentiû sermones duarum horarum spatium superavisse. Quas vero lachrymas, quos singultus, quævè suspiria Virgo Veronica dedit, & super

super errantes pia gestans viscera & facie visa Salvatoris supra quam dici queat tremenda, haud facile explicaverim. At inter lachrymas Sororibus advenientibus dixit. Cavete, ô Sorores dilectissimæ à criminibus nè fortè horrenda nimirum Salvatoris irati facies vos apprehendat. Heu! quantum terroris mortalibus pariet irati Dei immortalis Christi maximi aspectus! Quid quæso acturi sunt criminosi in die tremenda judicij? Ah Domine Deus custodi nos ac dirige ut in novissimo magni judicij die audire mereamur: Venite benedicti Patris mei. Noli rogaverim nostrorù scelerum impietatem attendere. *Hæc Veronica.* Paria vidisse se asserit Virgo solennijs Purificationis B. Virginis.

2. Quia est Advocata apud Deum pro mundo.

S. Bernard. serm. de Nativit. Virg. hominem alloquitur. Ad Patrem verebaris accedere solo auditu territus, ad Filium fugiebas. Jesum tibi dedit Mediatorem. Quid non apud Patrem talis Filius obtinebit? exaudietur utique pro reverentia sua, Pater enim diligit Filium. At verò trepidas & ipsum? Frater tuus, & caro tua est, tentatus per omnia absque peccato, ut misericors fieret. Hunc tibi Fratrem Maria dedis, sed forsitan & in ipso majestatem vereare Divinam, quod licet factus sit homo, manserit tamen Deus. Advocatum habere vis apud ipsum? Ad Mariam recurre. Et *serm. 1. de Assumpt.* Advocatam præmisit peregrinatio nostra, quæ tanquam Judicis Mater, & Mater misericors, simpliciter, & efficaciter salutis nostræ negotia pertractaret.

In quo autem consistat officium Advocati, explicat *S. Anton. p. 4. tit. 15. cap. 19.* Undè etiam illam sapientem probat Advocatam. Sapientia Advocati, & eloquentia manifestatur ex tribus; scilicet quòd obtineat apud justum & sapientem Judicem 2do. Contra adversarium sagacem & astutum protegat. 3tio. Quòd in causa desperata vincat. Sed Virgo Advocata nostra obtinuit apud sapientissimum, & justum Judicem Deum, contra astutissimum adversarium diabolum in causa desperatissima inter Deum, & hominem, in qua nullus hominum qui eam præcesserat loqui audebat. Hanc etiam prudentiam Advocatæ nostræ prædicat *Richard. à S. Lawr. lib. 2. p. 1.* Tam prudens & discreta est Advocata Maria, quòd non potest Filius vindicare eos pro quibus ipsa allegat.

Quod significatur in facto Abigail, Reg. 25. quæ avertit iram à Nabal subtilitate verborum suorum, qui Nabal significat peccatorem, tamen postea interfectus est Nabal, quia noluit emendari. *Jdiota contempl. de B. Virg.* potentiam ejus probat. Ipsa est Thesauraria gratiarum ipsarum. Cæteri Sancti jure quodam Patrocinij pro quibusdam sibi specialiter commissis plus possunt prodesse in Curia cælesti, quam pro alienis; B. Virgo Maria sicut est omnium Regina, sic etiam omni-

nam Advocata est, & Patrona, & cura illi est de omnibus, & sic nemo est qui se abscondat à calore ejus: id est à charitate, & dilectione ipsius.

Et huc fortè respexit *Dionys. Carthus. enarrat. de Concept. Virg.* Virgo est generis humani Advocata, pietatis Regina, cui Deus Regnum misericordiæ commisit dicitur. Ex titulo verò Advocatæ videtur *S. Bonav. in 3. distinct. part. 7. art. 1. q. 1.* deducere ejus exemptionem à macula originali. Congruerat Advocatæ humani generis, ut nullum haberet peccatum.

Sed redeamus ad Advocationem. *S. Thom. de Villa nova serm. 3. de Nativitate Virginis.* Filius ostendit Patri latus, & vulnera, Mater ostendit Filio pectus & ubera, unde facta est idonea Advocata, idonea quia purissima.

Recurrit ad hanc communem Advocatam *S. August. serm. 2. de Annunc. Sancta Maria succurre miseris, juva pusillanimes, refove flebiles, ora pro populo, interveni pro clero, intercede pro devoto famineo sexu, sentiant omnes tuum juvamen, quicumque celebrant tuam commemorationem.*

Fufius hanc Virginis advocaturam describit *Arnoldus Carnot.* Abbas Bonæ Vallis B. Bernardi discipulus *tract. de laudibus B. V.* Securum accessum habet jam homo ad Deum ubi Mediatorem causæ suæ habet Filium ante Patrem, & Matrem ante Filium. Christus nudato latere Patri ostendit vulnera, Mater pectus & ubera. *Sapientissimus Idiota in Prologo contempl.* Inventâ Virgine Mariâ, invenitur omne bonum; ipsa namque diligit diligentes se, imò sibi servientibus servit, ipsa super benedicto Filio suo irato potentissimè reconciliat servos suos & amatores suos. Tanta quoque est ejus benignitas, quòd nulli formidandum est ad eam accedere, tantaq; misericordia, quòd ab ea nemo repellatur, imò donis & charismatibus ædificat servos suos, ut super benedicti Filij sui fiat digna habitatio, ipsa preces, & sacrificia servorum suorum, & maximè quæ sibi exhibentur repræsentat in aspectu Divinæ Majestatis, quia est Advocata nostra apud Filium, Filius apud Patrem, imò apud Patrem, & Filium procurat negotia, & petitiones nostras, & sæpe quos justitia Filij potest damnare, misericordia Matris liberat, quia Thesaurus Domini est, & Thesauraria gratiarum ipsius, donis spiritualibus ditat copiosissimè servientes sibi, & potentissimè protegit illos à triplici adversario, mundo, carne, & diabolo, quia salus nostra in illius manu est.

Hinc fortè *S. Bonav. in laudib.* vocat illam Columbam paciferam. *Et diurn. Græc. cap. 7.* Altrix vitæ nostræ, & Exculatrix culparum dicitur. Et *Bonav. in Ave,* & rursus *in psalt. min.* Finis iræ Dei. *In psalt. maj.* Auxiliatrix salutis nostræ. *Euthymius orat. de zona B. V.* Patrocinium Christianorum. *Hymnus Græc. apud Buteonem p. 138.* Patronam mundi puram, & inculpatam. *Gregorius Nicomediensis orat. de oblat. B. V.* Patrona vitæ nostræ & auxiliij nobis necessarij. *Jrenaus lib. 5. cap. 19.* Advocatam Evæ.

EVA. Profitebatur Advocatam Franciscus Seraphicus de quo scribit *S. Bonav.* in *ejus vita cap. 9.* In Matre Domini post Christum præcipue fidens, eam sui, ac omnium Advocatam constituit. Profiteatur & nostrum unusquisque & cum *Jdiota cap. 1.* affectu tenero illam precetur. Trahe me post te, ô Benedicta Virgo, ut pervenire di mihi ad te augeatur celeritas. Sicut enim nemo venit ad tuum Filium super benedictum nisi Pater traxerit eum, sic etiam quodam modo ausim dicere, quod nemo venit ad Filium tuum gloriosissimum, nisi tu tuis sanctissimis precibus traxeris eum.

3. Quia mediat inter Deum & mundum.

Fidelis planè & potens Mediatrix Dei, & hominum Christus, inquit *Bernard.* *serm. 1. de verbis Apoc.* Sed Divinam in eo reverentur homines potestatem: Deus noster ignis consumens est, quidni vereatur peccator accedere, nè quemadmodum fluit cera à facie ignis, sic pereat ipse à facie Dei? opus est Mediatrix ad Mediatorem Deum, nec alia nobis utilior quàm Maria, quid ad Mariam accedere trepidam humana fragilitas? nihil austerum in ea, nihil terribile, tota suavis est. *Bonavent.* in *Spec. cap. 5.* Maria fidelissima Mediatrix salutis veluti fidelissima columba inter fidelissimum Noe, & mundum diluvio submersum. Eva autem velut corvus in diluvio infidelissima fuit mediatrix perditionis. *Antipater Bostrensis* sic Angelicum Ave gratia plena *serm. de S. Joan. Bapt.* Ave quæ tuo primo Parenti exhibes defensorem, ave quæ fers sine dolore naturæ creatæ fundamentum, ave quæ citra laborem intercedis inter mortalitatem & Divinitatem. Indè *S. Anastas. Sinaita. lib. 6. hexam.* Adhortor Judæum & Græcum, seu gentilem ut quærat, & possideat Mariam Adjutricem, quam Deus fecit ad ferendam opem toti generi hominum. Et *pauli post.* Adjutricem quæ parit filios vitæ & hæredes vitæ æternæ; Adjutricem quæ Magos fecit Apostolos, & facit Publicanos Evangelistas, redditque meretrices Virgine honestiores. *S. Ephrem tom. 3. de laudib. Virg.* ita Virginem salutat. Ave mundi Mediatrix gloriosissima, ave mundi salus, ave universi terrarum orbis Conciliatrix.

Ad hanc nos ducit *S. Damasc. orat. Hippat.* Mariam in Patronam ac Mediatricem assumamus, & certæ Adjutricis loco habeamus. Jam dicamus cum *Basilio Seleuco.* Ave inter Deum & hominem Mediatrix intercedens. Quia ut *Arnoldus Carnotensis Abbas Bonæ Vallis Discipulus S. Bern. in tract. de laud. B. V.* Securum accessum jam habet homo ad Deum, ut Mediatorem causæ suæ, Filium habet ante Patrem, & Matrem ante Filium, Christus nudato latere ostendit Patri latus & vulnera, Maria pectus & ubera, nec potest ullo modo esse repulsa, ubi occurrunt & perorant omnia lingua disertius hæc clementiæ monumenta & charitatis insignia.

Hæc est ut loquitur *Richard. à s. Victore cap. 39. in Cant.* Mediatrix, & media inter Divina & humana. Ut *Epiphan. orat. de laudib. B. Virginis.* Mediatrix cæli, & terræ, quæ naturaliter unionem peregit. Ut *s. German. orat. de Præsent. B. Virginis.* Ablatio lachrymarum nostrarum. Ut *Andreas Cret. serm. 2. de Assumpt.* Fideiussio pignericitia Divinarum reconciliationum, Currus Dei decies mille millibus multiplicatus, quia millia locupletum adduxit ad Deum carne tectum. Ut *Buteo in hymno.* Pons homines à terra in cælum traducens. Ut *Ephrem in laud: B. V.* Salus firma omnium Christianorum ad eam recurrentium. Ut *Gregorius V 11. lib. 8. Epist. 21.* Salus omnium electorum.

Proinde salutemus eam cum *Andr. Cretens. orat. de Annunc.* Gaude Maria lætitiæ instrumentum, per quod gaudium iudicij commutatur. Gaude Divinum propter Deum & homines conciliationis Perfugium.

4. Quia finem mundi differt.

Dixit alicubi *s. August.* Mutat Deus tempora, sed non mutat consilia, permittit se exorari in nostrum bonum, minatur vulnera, & facit clementiam, ostendit se mundum velle perdere, & Mariæ precibus ejus interitum differt. *Thomas de Kempis de disciplina Claustr. cap. 14.* Nisi Maria quotidie cum Sanctis in cælo pro mundo oraret, quomodo mundus stare posset, qui tam multis peccatis Deum offendit, & tam parum se emendat? certè jam ad exitum disponebatur, & Mariæ precibus conservatus.

Rem fusiùs prosequar, quam *Cartagena Spinellus, & alij* ad laudem Virginis prosequuntur, & *Spinellus* quidem in edit. *Neapol. fol. 208. seu cap. 16. n. 20. A. D. 1112.* terræ motu inaudito multæ Ecclesiæ & Civitates subversæ sunt. *Leodium* vim aquarum passum. Sanguinæ nubes conspectæ. Anno 1113. 9. Kalend. Maij tanta nix circa *Tornacum* cecidit ut etiam silvas fregerit. Anno 1117. apud *Ravennam* & *Parmam* Junio mense 3. Idus in agris & intra mænia sanguine pluit ad mediam noctem cælo sereno, & stellis lucentibus, decimâ quâ lunæ facta eclipsis, sed contracto orbe multis coloribus, sed maximè sanguineo pænè totâ horâ suffusa. 13. Kal. Jan. 1. noctis horâ igneæ acies in acie à septentrione in ortum procurrentes apparuerunt, per totum deinde sunt dispersæ cælum. *Hæc ex Nauclo.* Illa verò eclipsis contra naturam fuit, nam una die citiùs, quàm per naturam fieri posset. *Ex Baronio tom. 12.* Apud *Longobardiam* per 40. dies duravit terræ motus. A. D. 1117. *Villa* una grandis de suo loco, in alienum transijt. *Mediolani Viri Patritij* cum sub quadam turri consultarent, omnes audierunt unum è sui medio evocari ignorâ

voce, rogarique ut festinè exiret & cum tardaret persona quædam apparuit, quæ ab eo prece obtinuit, ut exiret; illo egresso mox turris omnes obruit. *Hæc ex Regio Dodechinus Germanus qui eo tempore vixit, addit quæ sequuntur.*

Anno 1117. in Octava S. Joannis Evang. terræ motus terribilis inter diem & noctem bis per totum orbem excitatus, qui ædificia obruit, & vix homines evadere potuerunt, qui tamen motus magis in Italia sævijt, ut homines omninò crederent diem ultimum adesse; nam villæ & civitates cum incolis hauriebantur terrâ, montes cum fragore intolerabili scindebantur, flumina subito evanescebant, ficcosque alveos exhibebant, sed fluvius Padus de suo cubili in modum fornicis se extulit ut inter terram & aquam visui pateret iter, deindè tanto impetu in alveum recidit, ut sonitus relabentis ab aliquot milliariibus exaudiretur. Cum hæc fieri indicitur triduana oratio cum jejunio per totam Italiam, quæ dum finiretur infans jacens in cunis Cremonæ anticipante naturam voce matrem locutus. Visum sibi Dei Genitricem Mariam ante tribunal Christi stantem & instanter orantem, ut Judicium differret quod decreverat propter peccata populi, & statim infans obmutuit, & non nisi debita ætate prolocutus.

Nihilominus mansit in iisdem sceleribus mundus, nam inter alia mala Henricus IV. Imp. Anno 1118. Burdinum Antipapam, Gregorium Octavum vocatum contra Gelasium 11. erexit, sed Deus plagas rursus aggravavit: Nam eo anno Mosâ fluvius juxta Abbatiam, quæ dicitur Sustula, quasi in aère pendens, fundum suum visus est deseruisse. *Hæc in appendice ad Sigebertum.* Tertio nonas Jan. Italia motu inaudito concussa adeò, ut turres & mœnia procubuerint; lampades verò in templis nullo flante vento circumferebantur; arbores radicitus evulsæ exiliabant, infans locutus, tristia & portentosa quædam dixit, 3. Kal. Febr. tremenda tonitrua, grandines, fulmina. *Hæc Sigonius.*

Cæsarius vero Cisterciensis scribit hoc suo tempore accidisse *lib. 7. cap. 2. apud Spinell. cap. 16. n. 20.* Cum sacrum in quodam templo haberetur, vehementer imago Dei paræ sudare cepit, usque ad defluxum guttarum. Aderat Energumenus, qui exclamavit. Quid statis admirantes? Filius Mariæ tetenderit manum ad feriendum, quam si illa non tenuisset mundus jam minimè subsisteret. *Idem lib. 7. cap. 2. reliquit quem scribebat Anno 1222. Idem lib. 12. cap. 58. hoc habet.* Quendam Monachum Cisterciensem nomine Wilhelmum in excessu mentis apud tribunal Christi stetit, aderam ad dexteram Judicis Angelus cum tuba, quæ jussus à Christo clangere, ad quem clangorem non fecus mundus, ac folium in arbore contremuit, cumque secundo clangere juberetur, Mater misericordiæ, sciens si secundo tubæ caneretur mundi affuturum finem, cæteris Sanctis tacentibus, ad pedes Christi se abjecit Deprecatricem.

Similem

Similem visionē refert *S. Anton. 3. parte historie tit. 23. cap. 5. parag. 6.* Ubi Christus bona & mala mundi diserevit, ac multò plura advertit mala, subito tanquam globum unum furiosè mundum projecit, adjecto horribili illo psalmi maledicto: *Cum iudicatur exeat condemnatus.* Tum qui vidit exclamavit: Sancta Maria succurre miseris. Collegit mundum projectum S. Virgo, & dixit. Sine Fili mundum quem proprio sanguine redemisti, adhuc iudicare. Et verò dum in eadem urbe hæc visio fieret, fuit sanè formidabilis terræ motus. *Idem p. 4. tit. 15. cap. 2. refert.* Anno 1399. decreverat Christus mundum in tres partes discerptum perdere, in cuius rei signum iusserat quendam agricolam tres panes quos habebat in fonte mergere, Accessit ergo fontem, facturus, quod erat imperatum; sed affuit ibidem specie matronæ Deipara, quæ inhibuit: ille rursus ac tertio redit ad Christum non procul consistentem; ac omninò iubetur ut panes demergat; accedit, & Virgo Christum, & orat nè merisionem urgeat, tandemque impetrat, ut solùm pars tertia submergeretur, simul agricolæ visionem exponit, mandatque, ut pænitentiam prædicet. Non vanam hanc visionem admiranda plurimorum conversio probavit. Anno tamen 1400. pestis adeo immanis supervenit, ut tertiam mortalium partem absorberit.

Ad propositum *Galatinus de arc. lib. 7. cap. 2.* Non solùm totus mundus amore B. Virginis conditus est, sed sustentatur, mundus enim ipse ob nostras pravas actiones nullo pacto consistere posset, nisi eum ipsa gloriosa Virgo suâ misericordiâ & clementiâ pro nobis orando sustineret.

§. Quia mundi Regina tranquillat.

Rem admirandam recitat Florentinorum Archiepiscopus *S. Antonin. historie tit. 17. ad annum 1190.* quam ipsam referunt *Guil. Catel. consil. Tollos. lib. hist. Comitum Tollos. & Rigordus Chronographus Regius in Reg. Fran. August. ad Annum 1183. & Vincent. Beluac. in spec. hist. lib. 30. Vet. edit.* Implacabiles discordiæ inter Regem Arragoniæ & Comitem S. Ægydij seu Tollosanum intervenerant, aderant multi qui partes componerent, nemini tamen celsit negotiū, comparet ergo Virgo nostra in Urbe Anitio seu Podiensi, quò causâ festi illius Assumptionis multi convenerant, humilis fortunæ viro, sed probo fabro lignario, seu carpentario, nomine Durando, eidemque imaginem sui tenentis Filiolum tradit depictam in charta, limbum rotundum ambigebat hæc scriptura. *Agnus Dei qui tollis peccata mundi dona nobis pacem.* Adjecit Virgo mandatum, ut accederet prædictos Principes faber, eosque componeret, & tantum dedit successum, ut ad ejus verba pacem jurarent, & sigillis plumbeis imaginem impressam funiculis lineis aslutam ex consilio fabri deportarent. Iussit præterea Virgo hanc imaginem Episcopo dari ut ille prædicaret, qui vellent pacem

Ecclesiæ, ejusmodi sigilla deferrent, & album parvum capiti imponerent caputium, ad ostentationem pacis, & innocentia. Qui paruerunt monitis admirandam sigilli virtutem experti, nam tales licet summis injurijs afficerentur, suos hostes odisse non poterant, imò & si quis fratrem alicui interemisset conspecta icone in amplexum homicidæ ruebat: *Hæc nos verbis Authorum.*

Non ex vano *S. Bernardinus tom. 3.* Virginem Arcam fœderis sempiterni appellavit; ut sicut *Gen. 9.* *Deus posuit arcam in signum fœderis inter se & hominem,* ita illa sit inter hominem, & hominem. Vel certè si Virginem notat arca Noë, in illa fuerunt omnia diversa licet animalia, sine lite est Virgo Oliva pacis. Vel ut verbis *Gregorij Taumaturgi serm. 2. de Annunc.* loquar. Hæc in domo Dei instar fructiferae olivæ plantata.

Lucebatur Jacob cum Angelo, at ubi oriri cæpit aurora symbolum Virginis, non tantum pax facta est, sed qui prævalere poterat, prior petijt pacem, Angelus, *dimitte me jam enim ascendit aurora,* imò emit pacem, nam dedit Jacobo munus græde, id est nomen Israel, quod est videns Deum. *Rupert. lib 6. in Cant.* Sicut aurora quotidiana finis præteritæ noctis est, & initium diei sequentis, sic Nativitas Virginis finis dolorum, & consolationis fuit initium, finis tristitiæ, & lætitiæ fuit initium.

Baronius ad annum 1030. hæc scribit: Conrado Imperatori intercesserat discordiæ cum *S. Stephano Rege Ungariæ,* quare *S. Stephanum* totis Germanorum viribus invadit *Conradus.* *S. Stephanus* antequam cum exercitu processisset obviam, ita oravit. Si placet tibi Domina mundi, tuæ partem hæreditatis ab inimicis devolari, & novellam Christianismi plantationem dissipari, nè quæso sinas illud imputari diffidentia meæ, sed potius dispositioni voluntatis tuæ, si quid commerus culpa Pastoris, ipse luat, oves quæso infontes nè patiaris affligi. Die secuta orationem ad singulos Germanorum Duces Nuntij quidam venerunt cum literis Imperatorij, quibus omninò, ac statim redire domum compellebantur. Quod & factum est. Quo cognito Rex Sanctus humi abjectus debitas Virgini retulit grates. Imperator verò vi Divina ab exercitu destitutus, primò territus, tum in polterum constituit ab invadendo *S. Rege* abstinere.

Gliscebant quidam Romæ tumultus, nec poterant componi, donec exoraretur Sancta Virgo, quæ ut refert *Ambr. Novidius favor. 7.* audita est orantibus dixisse. Ego oro pro populo nocte dieque & mox consecuta pax. Tempore Sixti IV. Pontificis, Roma imò ferè tota Italia bellis ardebat, Calabriæ Duce infestante. Conceptus Pontifex votum, se templum Virgini sub titulo Dei Genitricis erecturum, si bella extingueret, factum utrumque & Italia composita, & templum erectum. Quia ut *Erasmus orat. 6. de Desip.* Est Oliva fructifera plantata in domo Domini, ex qua Spiritus

tus S. Dominici corporis ramum accipiens tempestate jactato humano generi detulit faulcè de caelo annuncians pacem.

Neque Myfterio caret id, ex pacis templo Romæ ad S. Mariæ Majoris una columna superest, quæ ante templum statuam S. Virginis portat, estque stricta, & sola superest ex illius templi tanto opere, integra. *Cancellatus Annal. Marian. an. 15. n. 7.* Inde *S. German. Constantinop. in psal. 44.* Virginem appellat Coelum quod in eo planetæ defixi, licet indolis sint diversissimæ amicam pacem gerant. Vocat Div: *Bona: lib. de laud: Virg: Paradisum, quod ubi illa intervenit, pax velut in paradiso oriatur. Richard. à S. Laur. lib. 12.* Incensum, quod dum furor Domini super populum sæviret, Moy ses jussisset Aaronem offerre. *num. 16.* Est Virgo Oleum quia ut *S. Ambr. explicat. Cant. 1. lib. de insit. Virg. sap. 13.* Intuso oleo fluctus maris mitescunt.

Quare *S. Thom. opuse. 8. dixit.* In omni periculo potes salutem obtinere à Virgine gloriosa. Et *Dionys. Carthus. lib. 2. de laud. B. V. art. 23.* Ipsa est singulare & potentissimum Refugium perditorum, Spes miserorum, Advocata & Reconciliatrix omnium iniquorum ad eam confugientium.

Sed hunc discursum claudamus historiâ. Anno 1482. fervebat civilibus bellis Belgiana. Quidam pacis studiosus tres imagines titulo Matris dolorosâ populo colendas proposuit locis tribus, & ecce intra paucos menses totum restinctum est incendium. Ita *Adrianus Lyrensis Trisagij lib. 2. modo 45.* Ita Virgo S. populos ac regna componit.

6. Quia damna quæ mundo suo peccato intulit Eva, hæc Virgo reparavit.

Profitetur id clarè *Ecclesia in suo hymno.* Quod Eva tristis abstulit, tu reddis almo germine. Sed & *Graci in Mensis 3. Jan. ode. 8.* ita Virgini. Tu veteris Evæ maledictione sublata benedictionem mundo peperisti. In omnium persona *S. sabba 3. Jan. ode 9.* Maturas vitæ fruges ex te carpo, nihil damni à ligno scientiæ passus, tu enim es macularum omnium semper expers, ligno vitæ simillima, non alium nobis fructum germinasti (loco pomi) quàm Christum.

Et certè ut *Innocentius III. serm. 2. de Assumpt.* Oportebat ut sicut per foeminam mors intravit in orbem, ita per foeminam vita rediret in orbem, & ideò quod damnavit Eva, salvavit Maria, ut unde mors oriebatur, inde vita resurgeret. *Epiphan. contra Antidicomarianitas.* Vetus Eva fætum suum priusquam pareret extinxit, noverca potius quàm mater appellanda, sed nova hæc Eva non morientium, sed reviviscientium Mater extitit. *S. Chrysost. hom. de interdictione arboris.* Planè restauratur per Mariam, quod per Evam perierat.

Apud *S. Hieron. de Assumpt.* Quidquid maledictionis infusum est per Evam, totum abstulit benedictio Mariæ. *Damian: serm: de Nativit: Virg:* Maria benedictio novæ influentiæ totum deterfit maledictionis antiquæ contagium. *Ildefons. serm: de Assumpt.* Hæc est illa per quam omnis maledictio soluta est primorum Parentum, & cœlestis benedictio venit in toto mûdo *Guerr: Abbas.* Quæ primæ Matris maledictionem dissolvit, ut per istam benedictionem hæreditate possideant, qui per illam sub præjudicio maledicti æterni fuerant nati. Antiquior illis *Jren. lib. 3. cap. 1.* Quod alligavit Eva per incredulitatem, hoc Maria solvit per fidem. *S. Thom. opus. 1.* Ideo benedicta in mulieribus, quia ipsa maledictionem sustulit, & benedictionem portavit, & januam paradisi aperuit. Et rursus *Jren. lib. 5. cap. 9.* Quemadmodum Eva per Angelicum sermonem seducta est ut effugeret Deum, prævaricata verbum ejus: ita & Maria per Angelicum sermonem evangelisata est, ut portaret Deum obediens ejus verbo, & sicut illa seducta est ut effugeret Deum, sic hæc suscipiens obedire Deo, ut & Virginis Evæ Virgo Maria fieret Advocata, & quemadmodum morti adstrictum est genus hominum per Virginem, solvatur per Virginem; & a lance disposita Virginali inobedentiâ, per Virginalem obedientiam: adhuc enim protoplasti peccatum per correptionem primogenitæ (Mariæ scilicet) emendationem accipiens, & serpentis prudentia deviata est in columbæ simplicitate. *S. Fulgentius de duplici Christi natura.* In primi hominis conjuge nequitia diaboli ductam depravavit mentem, in secundi autem hominis Matre gratia Dei & mentem servavit integram, & carnem.

S. Ildefons. lib. 2. de parturitione Virginis. Constat Mariam ab omni peccato virginali fuisse immunem, per quam non solum maledictio Matris Evæ soluta, verum etiam & benedictio omnibus condonetur. *S. Eucher. Lugdun: ad Evangelium Dom. 4. Adventus tom. 4.* Hæc sola inter omnes benedicitur, per quam mulieribus benedictio datur, & mundus à maledictionibus liberatur.

Hoc ponderat quando exclamat *Joan. Damasc. orat. 1. de Nativit.* O Deo digna Filia, humanæ naturæ Venustas, primigeniæ Matris Evæ Correctio. Et *Esichius Jern. orat. de laud. Deip.* O Virgo præclarum naturæ nostræ Ornamentum! Gloria nostræ, quæ Adamum pudore, & Evam comminatione liberavit, quæ audaciam serpentis abscidit. Hinc *Leo Sapiens orat. 1.* Nata est nobis Puella, formâ quidem æquæ ut Eva, sed errati ejus ut sit correctio. Et *Anast. Antiochenus orat. 1. in Annuntiatione.* Sicut per fæminam mors causata est, sic oportuit dispensari salutem per Fæminam. Per illam deceptam voluptate omnes mortui sumus, per hanc vivificati sumus, nos ea tantum excipientes à quibus excideramus, sed longè majora ac pretiosiora, quæ neque humanus intellectus possit concipere.

Igitur ut ait *Fulbertus Carnoten. de ortu Virginis;* Felix talis partus & ortus, de cujus substantia assumpta est talis Virgo, quæ tolleret æternas Parentum offensas, & rele-

relevaret concussum orbem, qui sub saevo duri hostis erat dominio. Speciale autem aliquid supra Evæ justitiam originale habuisse Divam Mariam *Gerson. tract. 4. in Magnificat deducit.* Nostra Beata Virgo semper habuit gratiam gratum facientem, quæ originali supereminet justitiæ, quâ primitus ornata fuit Eva, sed eam perdidit. Et quod spectat ad nostri generis ornamentum. Gloria est luti nostri Virgo, quæ Evam pudore, Adamum comminatione liberavit, ut dixit *Hesychius Jeros. orat. Deip.* Pulchre *S. August. lib. de 5. Heres. cap. 6.* S. Mariam confert cum Eva. Ecce Mater generis pœnam intulit mundo: Genitrix Domini nostri salutem & fœminæ, & viro suggessit. Auc̄trix peccati maledicta, Auc̄trix meriti benedicta, illa occidendo obfuit, ista vivificando profuit, percussit illa, at ista sanavit. Pro inobedientia enim obedientia mutatur; & fides pro perfidia compensatur.

Albertus Mag. super Missus cap. 54. alludens ad illud hymni. Mutans Evæ nomen, ita hoc ipsum ponit. Maria nomen Evæ mutavit non voce quidem sed re, illa quidem omnes generavit in mundum, ista in cœlos; illa Mater carnalis, ista Spirituális, ista Mater misericordiæ, illa miserix, illa principium mortalitatis, ista principium regenerationis, illa gratiam perdidit, ista gratiam invenit, illa de latere viri dormientis facta, ista de corde Dei vigilantis, illa viro suo fuit occasio perditionis, hæc viro suo ad jutorium redemptionis, illa desponsatur origo corruptarum, hæc desponsatur mensura virginum, illa prima virginitatem perdidit, ista prima virginitatem Deo consecravit, illa à diabolo decepta, ista ab Angelo edocta, illam diabolus vicit per superbiam, ista diabolum vicit per humilitatem. Et sic patet quare B. V. vocata est Maria, & non Eva; quia mutavit nomen Evæ non voce, sed re, id est damna quæ Eva intulit reparando.

7. Quia ad reparationem mundi concurrit.

Ad restaurationem humani generis sufficere poterat solus Christus, sicut omnis sufficientia nostra ex ipso est; sed bonum non erat nobis esse hominem solum, congruum magis erat, ut adesset reparationi sexus uterque, quorum corruptioni neuter defuisset. Dixit *S. Bernar. serm. de Assumpt.* Et sicut ad ruinam nostram multum contulit Eva, decuit ut ad reparationem conferret Maria.

Quod ipsum expræsit *S. Jren. lib. 1. contra Valentinum cap. 33.* Sicut Eva inobediens facta est & sibi & universo generi causa mortis: sic & Maria habens prædestinatum virum, tamen Virgo obediens, & sibi & universo generi humano facta est causa salutis. Consonat *S. Anselm. lib. de laud. Virg. cap. 9.* Incomparabili sublimitate Virgo hoc promeruit, ut Reparatrix perditæ orbis dignissimè fieret. Quod antea *S. August. dixerat serm. de Assumpt.* Hæc primæ matris damna resolvit, hæc homini perditæ

perdito redemptionem adduxit: Mater enim generis nostri pœnam intulit mundo, Genitrix Domini nostri salutem reddidit mundo. *Et rursus.* Magna per te fecit Dominus Deus, ut mundum redimeret. *B. Amedeus hom. 7.* Sicut Evæ scelere mundi fit damnatio, ita fide Mariæ facta est orbis reparatio. Quod ipsa *S. Virgo dixit B. Brigittæ lib. Revel. cap. 35.* Sicut Adam & Eva vendiderunt mundum pro uno pomo: sic Filius meus & Ego redeminus mundum quasi uno corde.

Inter alios sensus juxta quos Virgo redemit mundum potest hic esse, qui arma porrigit alteri ad pugnandum & vincendum, ille cooperatur ad pugnam & victoriam. Virgo certè arma Christo, id est carnem & sanguinem subministravit, per quæ hostes vicit, & salutem operatus. Ita *Richard. à S. Laur. apud Navarinum elect. lib. 4. num. 642.* Christus cum diabolo pugnaturus pro sponsa sua exheredata, scilicet Ecclesia, in utero B. Virginis velut in tabernaculo armaturam humanæ carnis sibi aptavit. Et *S. Leo serm. 1. de Nativit.* Omnipotens Dominus cum sævissimo hoste; non in sua majestate, sed in nostra congregitur humilitate; imò Virgo ad hoc est à Deo facta, ut hæc arma subministraret. Ait *Jdiota cap. 4.* Inter omnia opera æterni Opificis post operationem illam, quæ naturæ nostræ unitus est Filius tuus, speciale opus fuisti, ô Beatissima Virgo Maria, qui ad hoc te fecit, ut quod de primo opificio erat deformatum, per te reformaretur. Velut *Ecclesia Græca in Menæis capit. 4. In ode 4.* Christus à cunctis generationibus te elegit, ô Deipara, quam non aliter ad domum suam incoletet: ut nos à peccato destructos per tuam tecum unionem longè præstantius repararet. *Andr. Cret.* Sola præter naturam electa fuit ad naturam renovandam.

Ad quod addo illud *Damian. serm. de Annunc.* Ut sicut sine illo id est Christo nihil est factum: ita sine illa id est Maria nihil sit refectum. Hinc *S. Germ. Constantin. Patriarcha orat. de luminib. sanct.* ita illam veneratur. Huc ades Renovatio rerum antiquarum. Sicut nimirum in creatione mundi antequam Spiritus Domini ferebatur super aquas terra erat inanis, & obscura, ita antequam Spiritus S. obumbrasset Virginitatem fuerunt omnia una caligo. *B. Amed. hom. 3.* Spiritus S. superveniet in te. Superveniet in ubertate & affluentia, in plenitudine & in effusione carnis, & animæ: cumque repleverit te, adhuc erit super te, & super aquas tuas feretur, facturus in te quiddam melius, & mirabilius quàm cum ferebatur super aquas à principio.

Sed redeamus ad arma. *Zeno serm. 4.* Dei Filius ab æterna sede profectus in prædestinatæ Virginis templum, sibi met castra metatur. Inter opera *S. August. serm. de Incarnat.* Quantæ sanctitatis putabimus animam tuam fuisse ô Maria! cum caro tua tantum placuerit Creatori, ut de ea sibi faceret pallium laudis & loriceam victoriosi certaminis, atque ita concurreret ad certamen victoriosum.

5. Quia Filium suum dedit in mortem pro mundo, & ipsa certo modo redemptioni cooperata.

S. Antonin. 4. p. tit. 15. cap. 20. parag. 11. Quod dicitur de Patre æterno, ita de ejus temporali Matre dici potest, Rom. 8. *Proprio Filio suo non peperit, sed pro nobis omnibus tradidit illum*, scilicet passum voluntate, & affectu, & quomodo cum illo non omnia nobis donavit? Sed hoc ipsum uberiùs exponit *Arnoldus Carnotens*: super verba Christi: *Ecce Filius tuus*. Moriebatur Virgo & mori non poterat; nec poterat ex facie ejus colligi crux animæ, & patibulum spiritûs, in quo erat hostia viva, & beneplacens Deo, & medullatum holocaustum, quod cum ipsa incenderit, tantum ministerio conscientiaæ utebatur: ipsaque sine strepitu se ipsam mactans in altari interiori, & ligna, & flammam offerebat, nimirum in loco illo (in monte Calvarie) in quo assistebat Virgo cruci, duo videres altaria, aliud in pectore Mariæ, aliud in corpore Christi: Christus carnem, Maria immolabat animam; optabat verò ipsa ad sanguinem animæ, & carnis suæ addere sanguinem, & elevatis cum Filio manibus celebrare sacrificium vespertinum, & cum Domino Jesu corporali morte redemptionis nostræ consummare mysterium: sed hoc solius summi Sacerdotis privilegium erat, ut de sanguine munus intra sancta inferret, nec poterat hæc ei esse dignitas cum aliquo communis; nam in reparatione hominis nulli Angelo, nulli homini cum illo fuit, aut esse potuit communis autoritas. Cooperabatur tamen plurimum secundum modum suum ad placandum Deum, tum cum propria, quam Matris vota charitas perferret ad Patrem, tum cum quod Mater peteret Filius approbaret, Pater donaret, Filius ad pectus Matris, & ubera, Pater ad Filij crucem, & vulnera respiciebat; & quid inter hæc tanta pignora non moverent.

Sed adjiciamus his quæ dicit *Richard. à S. Laur. lib. 1. de laudib. B. V.* Fuit Dominus cum Maria, & ipsa cum Domino, in eodem labore & eodem opere nostræ redemptionis, Mater misericordiaæ, Pater misericordiarum adjuvit in opere nostræ salutis. Unde prædictum erat de primo homine. *Non est ei bonum esse solum, faciamus ei adjutorium simile sibi.* Illa enim literalis Eva non fuit viro suo in adjutorium, sed in destructorium magis, hæc autem in adjutorium quia in manu feminae tradidit Deus Sifaram, & una mulier Hebræa fecit confusionem in domo Nabuchodonosor. Et *lib. 2.* dum verba Michæ 6. expendit. *Nunquid dabo primogenitium meum pro scelere meo, & fructum ventris mei pro peccato animæ meæ*, Maria charitate sua, quæ vulnerabatur Unigenitum suum dedit pro sceleribus nostris, & fructum ventris sui pro peccatis animarum nostrarum. Tunc impletum est illud quod de prima muliere dixerat DEUS in figura Mariæ quasi loquens de secundo Adam. *Non est bonum, hominem esse solum, faciamus ei adjutorium simile sibi.* Nolebat siquidem

K

Deus

Deus Pater, si liceat ita loqui, Filij sui morte salvari genus humanum, & diabolum condemnare, sed disposuerat in manu faminae tradere Sisaram. *7bid.* Ipsa est causa salutis humani generis, & quaedam ratio & complementum post Filium suum omnium quæ facta sunt.

Imò amplius quid dixit *Ernestus Pragensis in Mariali cap. 87.* Factus est Maria Deus suus in adiutorium spei suæ, quæ utique erat de hominis redemptione & mundi renovatione. *Arnold. Carnot. tract. de laudib. Mariae.* Dividunt coram Patre inter se Mater, & Filius pietatis officia, & miris allegationibus muniant Redemptionis humanæ negotium, & condunt inter se reconciliationis nostræ inviolabile testamentum, Maria Christo se spiritu immolat, & pro mundi salute obsecrat, Filius impetrat, Pater condonat.

Quærit *S. Iren. lib. 3. contra Valentin. cap. 53.* Quid est quod sine Mariæ consensu non perficitur mysterium Incarnationis? *Respondet ipse.* Quia nempe vult illam Deus omnium bonorum esse principium. *Respondet & S. Damasc. orat. de Assumpt.* sic Virginem affatur. Neque tui ipsius causâ progenita es, quocirca à Deo vitam habebis, ob quem in vitam prodijsti, ut orbis universi salutem te Administram præberes.

In quem sensum illa recidunt *Romane Ecclesie.* Benedicte Filia tu à Domino quia per te Fructum vitæ communicavimus. *Et rursus.* Per te paradisi portæ nobis apertæ sunt, quæ hodiè gloriosa cum Angelis triumphas. *Et Damian. serm. 1. de Nativ. B. V.* Meritò Speculum justitiæ appellatur, quia quidquid justitia circa Christum agebat, in Virgine, totum representabatur. Audiamus quomodo in hoc puncto *S. Bonav. Stimuli amoris p. 1. cap. 3.* Virginem alloquatur. O Domina mea ubi stabis? nunquid tantum juxta crucem, imò certè in cruce cù Filio ibi crucifixa eras secum. Sed hoc distat quia ipse corpore, tu autem in corde, nec non ut ejus vulnera per corpus ejus dispersa, sunt in corde tuo unita. Ibi Domina lanceatum est cor tuum, ibi spinis coronatum, ibi illusum, exprobratum & contumeliji plenum, aceto, & felle potatum. O Domina cur voluisti immolari pro nobis? nunquid non sufficiebat Filij passio nobis nisi crucifigeretur, & Mater? Imò. Sed ut *Richard. à S. Laur. docet lib. 2. p. 204.* Debit esse Coadjutrix Christi in passione & redemptione. Et ut *Ephrem orat. de laudib. B. V.* Captivorum redemptio & omnium salus. *Ut Anselmus alleg. celesti 27.* Causa reconciliationis generalis. *S. Sabbas in Meneis 17. Febr.* ubi sic Virginem alloquitur. Tu Crucifixum Filium tuum pro nobis in lytrū dedisti. Et tantâ alacritate dedit Virgo, ut *Richard. à S. Laur. lib. 4. de laudib. Virginis* dixerit. Nec passionem Filij impedivit, nec crucifixoribus maledixit, sed exemplo Filij, ut verè creditur pro eis intercessit. Imò ut *Novarin. lib. 4. elect. num. 493.* ex sensu plurium Patrum ita dedit. Ut si carnifices defuissent, ipsamet æterni Patris voluntatem perficiens suis manibus Filium pro humani generis salute immolasset.

In quam rem adduxit exemplum Abraham, qui ex obedientia paratus fuit filium immolare. Certè *Ecclesia Græca in Memis 1. April.* docet, Quòd Virgo sub cruce consistendo, hymnum laudis concinebat tibi ò Amator gentis humanæ, quam mirum ob homines, & amore eorum moriebaris, ideo te laudabat.

Amplius est quòd eadem *Ecclesia 6. Jun.* ubi inducit quòd Christum alloquatur Mater, ostendit, quòd Filium ad ferendam mortem confortabat in hunc modum: O lumen oculorum meorum! nihilominus propter nos homines cruciatum istum lubens, ac volens accepta, sustine crucem, clavos, spongiam, hastam, per quæ passionis tuæ instrumenta talem hominibus vitam largiaris, quam nullus unquam attinget cruciatus, aut dolor. Obtulit verò pro nobis non semel Filium, sic enim *s. Brigitta* habet. Melius quàm aliquis Propheta præcivit Filij sui passionē, ideo lactando eum, cogitabat quòd felle & aceto potandus esset in cruce, quando eam in manibus gestabat, videbatur illi quòd crucis brachio esset confixus: quando dormiebat cogitabat mortuum ex cruce depositum: quando osculabatur, Judæ osculam cogitabat: quando fascijs involvebat, funes cogitabat quibus ligandus ab impijs carnificibus. &c.

Miratur hæc *s. Bernardinus tom. 1. serm. 51. cap. 4.* Omira circa nos utriusque Parentis Jesu Christi pietatis dignatio! ò inæstimabilis Dei, & Virginis dilectio charitatis! qui ut servum redimerent, communem Filium tradiderunt propter nimiam charitatem, quâ Deus & Virgo nos miseros peccatores dilexerunt. Quòd confirmat *s. Bonav. in 1. dist. 48. 92.* Nullo modo dubitandum est, quin virilis Mariæ animus, & ratio illius constantissima, voluit etiam tradere Filium suum pro salute generis humani, ut Mater per omnia conformis esset Patri & Filio.

Quòd ipsum in modum prophetantis *serm. 3. de Purif.* expressit *s. Bern.* Veniet tempus quando non in templo offeret Mater, (uti fecit in Purificatione) nec in brachijs Simeonis, sed extra civitatem, inter brachia crucis. Illud erit sacrificium vespertinum, istud est matutinum, cujus utinam omnes experiamur fructum per opem SSmæ Matris. *Damasc. hymn. Eccles.* Natura hominum serviens peccato, Domina castissima per te libertatis còpos facta est, Nato tuo pro cunctis ut agno immolato. *Honorius Augustod. in sigillo B. V. cap. 1.* Sicut Populus Dei à Pharaone per virgam Moysis, ita Ecclesia à diabolo per Virgam Jesse Mariam & Florem saum, id est Christum liberata est. Rursus *Damasc. orat. 1. de Annunc.* Hæc Virgo omni profuit creaturæ, quam veluti còemptam à servitute in libertatem asseruit. *Dionys. Carthus. lib. 1. de laud. Virg. art. 7.* Per Virginem universum genus humanum à servitute peccati, à iugo & subiectione diaboli, à corruptionibus & peccato originali secutis, & ab obligatione æternæ damnationis liberatum.

Propter quod *Leo Imp: orat. de Assumpt.* sic Virginem allocutus. Ave Volu-
men commodissimum, in quo Verbum Dei scriptis mandatum est, per quod gravi
servitutis iugo oppressi in perpetuam libertatem vindicati sumus. Hinc eam *Gregorius*
contempl. de B.V. cap. 4. vocat Libertatem à Deo ædificatam Creaturæ inferiori
S. Ildesons lib. de B.V. cap. ult. Libertatis nostræ nobilissimum titulum.

CAPUT VI.

Beatam dicit Virginem omnis gene- ratio Sanctorum in particulari.

I. Sancti universim Beatam dicunt.

Quia illis omnibus excelsior.

Quia ut docet *S. Athanas. serm. in Evangel.* Spiritus S. in Virginem descendit et
omnibus virtutibus essentialibus, induens eam gratiâ, ut in omnibus gratior
sa esset. Juxta *Gregor. in 1. Reg.* Altitudo Mariæ super omnes Sanctos refullit.
Ex *Ildesonso* concluditur *serm. 2. de Assumpt. B.V.* Sicut est incomparabile quod gelsio,
& ineffabile quod peperit, ita est incomprehensibile præmium gloriæ, quod meruit.
Unde *Andr. Cret.* affirmat *orat. de Assumpt.* Excepto Deo solo est omnibus altior.
Eadem ferè verba habet *Epiphân. orat. de laud. B.V.* Solo Deo excepto cunctis su-
perior existit. Quæ explicare videtur *Laur. Justinian. serm. 2. de Nativit. Virg.* Nullus
mortalium quamvis donorum celestium numerositate sit præditus Virgini valet
coæquari. Patriarcharum utique Prophetarum, Apostolorum, Martyrum, omni-
umque Sanctorum merita B. Virgo transcendit. Nam juxta *Damasc. serm. de Nativit.*
B.V. Totius Divinæ gratiæ charismate plena fuit.

Demonstrativè id deducit *S. Bernardinus Art. 2. cap. 8. tom. 1. serm. 61.* Secundum
Dionysium in Regno cælorum omnium inferiorum dona in superioribus in tanta
excellencia sunt, quod quasi multa est comparatio, nisi sicut est circumferentia ad
suum centrum: cum ergo B.V. super omnem ordinem sit, in tantum quod per se
faciat ordinem incommunicabilem, Sequitur quod super omnes inferiores ordines
tam Angelorum, quam hominum simul sumptorum, ipsa impropotionaliter (quod
nota verbum impropotionaliter) id est quasi sine ulla proportione & comparatione fuerit
fuerit